

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

DEPARTAMENTUL DE FORMARE CONTINUĂ

**RAPORTUL
DE ACTIVITATE A DEPARTAMENTULUI DE FORMARE CONTINUĂ
PENTRU ANUL 2017**

**Elaborat de
conf.univ.dr. Nelu VICOL,
Director adjunct**

Chișinău - 2017

CUPRINSUL

Argument	3
Misiunea Departamentului de Formare Continuă (DFC).....	7
Resurse umane ale Departamentului	8
Obiectivele Departamentului	8
Categoria de programe realizate	9
Vizualizare cantitativă a stagiilor de formare	11
Analiza comparativă a stagiilor de formare pe Catedre și pe Arii curriculare	12
Detalii comparate de formări, inclusiv suplimentare	12
Activitatea metodică	13
Activitatea științifică sintetizată.....	16
Coordonarea cercetărilor științifice ale masteranzilor/ale doctoranzilor	18
Promovarea imaginii IȘE și dezvoltarea relațiilor de parteneriate și de colaborare cu alte entități	20
Formarea/Autoformarea personală și profesională a membrilor DFC	28
Concluzii	31
Sugestii	32

ARGUMENT

*„A educa nu înseamnă a repeta cuvinte,
ci a crea idei și a produce o stare de încântare”*

(Augusto Cury, Elevi dotați, părinți valoroși, profesori performanți)

De-a lungul timpului și, în unele perioade, dincolo de ideologia vremii și în pofida ei, Institutul de Științe ale Educației a format generații de cadre didactice și de conducere din învățământul general, în respectul marilor valori perene ale omenirii și ale școlii, marcând și căile de transpunere a acestora în finalități, strategii, metode, în toate tipurile de activități școlare și parașcolare. Acestea toate sunt diseminate și cunoscute drept necesitatea formării unei personalități capabile să recepteze, să înțeleagă și să interiorizeze marile valori ale adevărului, binelui, frumosului, dreptății, să trăiască și să vibreze pentru valori, să creeze valori.

Membrii Catedrelor conștientizează activitatea desfășurată ca fiind necesitate raportată, indiferent de situații, la idealul educațional, deoarece realitatea pedagogică însăși trebuie concepută prin prisma aspirațiilor și valorilor, consolidate de istorie și orientate spre viitor, personalitatea însăși fiind definită drept ideal al educației și maximum de desăvârșire într-o ființă umană, a originalității sale specifice, în cadrul principiului social, principiu prin care înțelegem armonia productivă cu mediul. Potrivit lui Platon, educația este „calea regală menită să dea trupului și sufletului fiecăruia întreaga perfecțiune de care sunt capabile” (trupul și sufletul). Aceste definiții au valoare metodologică și azi, când educația trebuie să proiecteze obiective și să gândească efectele, pentru o mare diversitate individuală și pentru incluziunea școlară și socială a fiecărui elev.

Membrii Catedrelor realizează o activitate variată și impresionantă, din perspectiva analizelor fine și a contribuțiilor originale, cu dimensiuni străbătute de un filon umanist autentic, conferit de raportarea constantă la caracterul teleologic al educației, centrând problemele abordate, precum pedagogia comunicării, pedagogia competențelor, valorile perene ale educației, pe ierarhizarea finalităților educației, dat fiind că reușita umană, în toate momentele și în toate condițiile vieții, este scopul activităților în școală, scop care nu se rezumă la reușita școlară, ci la plasarea accentului pe libertatea individului, pe alternativele și alegerile/selecțiile care stau în fața elevului, dar și pe trăirile vârstei sale, luând în considerare viața sa reală; aici educatorul poate armoniza interesele școlii cu satisfacțiile, cu bucuriile elevului, procurate, înainte de orice, prin valori.

Catedrele își desfășoară activitatea în conformitate cu idealul educațional, fundamentat pe valori perene, pe achiziții multidisciplinare și interdisciplinare Chiar atunci când idealul nu este rostit, el există, fiindcă e singurul care asigură continuitate și durate mari de educație.

Cunoașterea idealului influențează întreaga înțelegere și desfășurare a procesului educativ, pentru că este idealul ființei umane de a fi și a deveni; idealul nu poate fi subordonat epocii, ci viitorului, într-o perspectivă unitară, ce poate asigura orizontala, verticala, timpul și spațiul, înțelegerea diversității în întreg, a interdependențelor ca sursă de înțelepciune; idealul educativ nu poate fi construit decât în etape.

În cadrul activităților pe care le realizează colaboratorii Catedrelor, este proiectată ideea că existăm în măsura în care ne găsim și ne regăsim în ceilalți, prin ceilalți, împărtășind astfel concepția potrivit căreia omul nu este numai unic și irepetabil, ci și o ființă alături de ceilalți, o ființă-împreună (*Mitsein*, potrivit lui Heidegger). De aceea trebuie să conștientizăm o convingătoare pledoarie pentru etica formatorului, acesta fiind fiecare membru al Catedrelor, pentru bine, frumos, adevăr, pentru valorile altruismului, dat fiind că umanitatea reală nu există decât acolo unde, această aptitudine de a răspunde dorințelor celorlalți, poate să înflorească. De aceea comunicarea interpersonală, apreciată drept modul esențial de existență și de dezvoltare a personalității, este chemată, prin fascinația și bucuria procurată de ea, să dezvolte însușiri psihice deosebite, precum entuziasmul, frățietatea, generozitatea, valorificarea cunoștințelor, originalitatea ș.a.

În activitatea Catedrelor se resimte problematica, și poate chiar complexă, a consilierii, deoarece gândim că noi, profesorii, într-un cuvânt adulții, ne orientăm, sistematic și permanent, spre noi înșine pentru ca, implicit, să fim alături de aceia care ne vor lua locul. Ne adresăm tuturor pentru că, prin cuvântul, fapta și comportamentul nostru, fiecare poate zidi ori dărâma, poate stimula ori inhiba, poate bucura sau întrista, poate motiva ori descuraja, poate chema ori alunga, poate aduna sau risipi voința și așteptarea acelora din jur; avem întrebări pentru o clipă, pentru o zi, pentru o viață, pentru totdeauna. Altele pot fi pentru mine, pentru celălalt, pentru ceilalți – mai mulți, pentru toți. Gândind efectele, constatăm că nici una nu este doar pentru mine ori pentru o clipă, că nu durează doar o zi ori o viață - toate sunt pentru toți și pentru totdeauna! Școala, în formele, valorile și timpurile ei perene, nu a încetat să spună aceasta.

În contextul actual al pieței educaționale în Republica Moldova, reformele implicite în sistem sunt vizualizate de Strategia „Educația - 2020” și de Codul Educației prin prisma prioritară a dezvoltării resurselor umane. Această dimensiune prioritară invocă investirea în personal prin motivație, atragere, recrutare sau loializare ca fiind condiții primare ale performanței profesionale, ce presupune niveluri superioare ale indicatorilor de calitate, rezultate, realizări excepționale, eficiență maximă, obligațiuni reciproce individuale și organizaționale.

În acest context, aruncând o privire, cu tentă interogativ-exclamativă, ne întrebăm: ce am făcut, ce am realizat?, ce facem, ce realizăm? și ce vom face, ce vom realiza? în sau pentru sistemul și procesul de formare profesională continuă.

Continuând și astăzi, cererea de formare periodică s-a sesizat a fi specifică, de tip „lifewide” („viața activă”, diferită de „longlife” „întreaga viață”, menită educației permanente), bazată managerial, gândită în bază metodologică, proiectată modular și certificată prin credite.

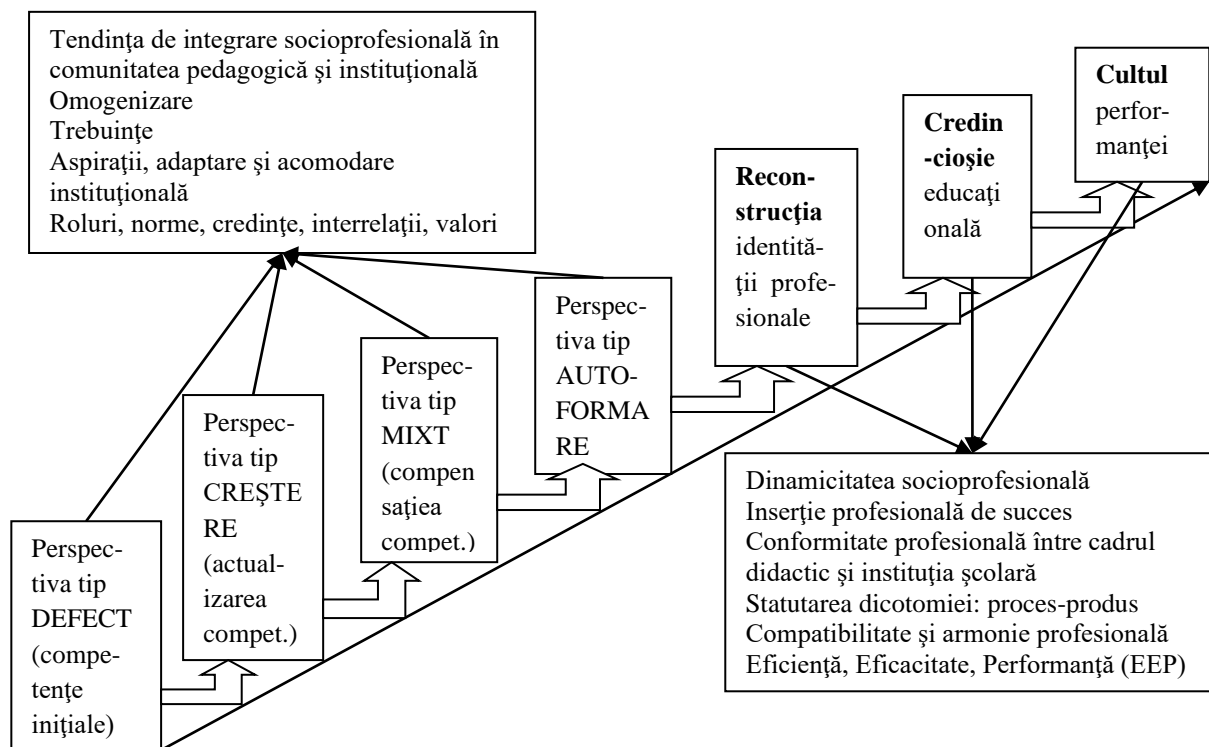

Fig. 1. Procesul învățării de-a lungul întregii vieți (*lifelong learning*)

Contextul acestei figuri înseamnă interacțiunea competitivă *a ști să faci* cu *a ști să acționezi*, focalizată pe socializare – adaptare – acomodare – asimilare – competență – compensație – integrare, dat fiind că astăzi învățarea se transformă în „învățare permanentă” și *accentul în procesul învățării se deplasează dinspre predare către consiliere*.

Esența acestei figuri evidențiază realitatea că **oamenii diferă unii de ceilalți** și că, indiferent de câtă presiune se exercită asupra lor, ei nu se vor schimba, iar diferențele importante dintre noi sunt drepturile noastre naturale prin naștere ce se manifestă în câteva patternuri distincte, și, recunoscând aceste patternuri, putem înțelege mult mai bine ceea ce suntem, ceea ce alții sunt și **cât de mult putem învăța unii de la alții despre problemele vieții**, înțelegând prin aceasta relația dintre *temperamentul și inteligența în acțiune*, ca principiu de organizare

rațională a vieții personale și profesionale, a despicării firului în patru (discuții logice și speculații teoretice, tactici, demersuri, raționamente). Toate acestea conduc înspre ideea că și noi, și ceilalți suntem raționali, dat fiind că raționalilor le place să se surprindă unul pe celălalt, le place să colecteze abilități/competențe, să se antreneze cu investigații logice, să găsească plăcere în argumente. Astfel învățăm că diferențele dintre noi și ceilalți nu sunt un indicator al realității că ceva nu este în regulă cu noi sau cu ei; astfel învățăm că deficiențele aparente în privința modalității personale de a face față vieții sunt echilibrate de puncte forte native în diferite domenii. Nu ne așteptăm ca un mare pictor să fie și un profesor iscusit și nici un contabil de încredere să fie un fizician strălucit. Noi toți, în funcție de temperament, de inteligență și de personalitate, avem domeniile noastre în care ieșim în evidență și domeniile în care depunem eforturi. Arhetipurile de conduc din interior, însă importantă este înclinația noastră către „extraversiune” sau „introversiune”, precum și preferințele pentru ceea ce numea Carl Yung „cele patru funcții psihologice de bază ori tipuri de funcționare”: gândirea, simțirea, senzația și intuiția. Toți trebuie respectați pentru ceea ce sunt în acțiune și în atitudine. Mai important decât atât, învățăm că nu trebuie să ne judecăm cu severitate nici pe noi și nici pe alții atunci când valorile, preferințele, stilurile de experimentare și de a face față problemelor noastre (sau ale lor) sunt diferite. Sunt multe lucruri de câștigat dacă se ține cont de diferențe și foarte multe de pierdut dacă sunt ignorate sau condamnate. Or, **există loc pentru noi toți și este nevoie de noi toți în revizuirea reviziilor în domeniul de formare profesională continuă.** De aceea sarcina noastră, cel puțin în privința aceluia de care ne pasă, este să corectăm defectele, muncim pentru a reface imaginea aceluia care stă în preajmă: oare nu suntem noi înșine, chiar cu defectele noastre, cele mai bune modele ale felului în care oamenii ar trebui să gândească, să simtă, să vorbească și să acționeze?; oare formarea continuă nu semnifică o trăsătură atitudinală personală și profesională? Însă trebuie punctat că încercările noastre de a-i modela pe alții pot produce schimbări, dar schimbarea trebuie să fie transformare.

Trebuie să menționăm că în documentele de politică educațională ale diverselor state, precum și în vocabularul practicienilor (educatori, profesori, formatori etc.) se folosesc expresii precum *more learning – less teaching* (mai multă învățare – mai puțină predare), *from education to learning* (de la educație la învățare), fapt ce ilustrează tendința accentuării privind facilitarea învățării. Or, *didactica predării trebuie substituită cu didactica învățării*, în care profesorul devine facilitator și consilier al învățării. Astfel, Consiliul European desfășurat la Lisabona în martie 2000 a elaborat „Memorandumul privind învățarea permanentă” bazat pe o strategie comprehensivă de „implementare a învățării permanente la nivel individual și instituțional în toate sferile vieții publice și private”.

Unele dintre principiile comune stabilite în Recomandarea Parlamentului European și ale Consiliului din 23 aprilie 2008 (7) privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea pe întreg parcursul vieții evidențiază asigurarea calității ce ar trebui să includă evaluarea regulată a instituțiilor, a programelor sau a sistemelor acestora prin intermediul unor organisme externe de control și asigurarea calității ar trebui să fie un proces de cooperare care să implice toate nivelurile și sistemele de învățământ și de formare și toate părțile interesate la nivel național și comunitar, iar orientările de asigurare a calității la nivel comunitar pot prevedea puncte de referință pentru evaluări și pentru învățarea din experiențele celorlalți. Al demers în acest context a fost și Forumul Mondial pentru Educație de la Incheon, Coreea (19-21-mai 2016), a cărei declarație stabilește agenda pentru educație 2016-2030 aprobată de guvernele lumii în care se menționează că profesorii trebuie sprijiniți, bine instruiți și calificați profesional și motivați.

1. Misiunea Departamentului de Formare Continuă (DFC)

În contextul celor menționate supra Departamentul de Formare Profesională Continuă își asumă acțiunile de formare profesională ca fiind una de speță transformatoare (personală și profesională a cadrelor didactice și de conducere din învățământul general).

Departamentul semnifică una dintre subdiviziunile de bază ale IȘE și este parte comună a procesului de realizare a *Misiunii* Institutului ce rezidă în realizarea idealului și imperativelor sociale, culturale și spirituale aferente educației printr-un complex de activități, în realizarea formării profesionale inițiale și continue (perfecționare, specializare, conversie, recalificare) a cadrelor didactice și de conducere, în pregătirea cadrelor științifice, în promovarea cercetărilor științifico-didactice în sistemul educațional din republică atât în contextul de predare-învățare-formare, cât și prin intermediul revistei științifice de profil.

Formarea profesională continuă / instruirea adulților se realizează prin perfecționare, specializare, recalificare și conversie profesională și alte forme de instruire a adulților desfășurate în baza planurilor, programelor, modulelor și a altor instrumente aprobate de către CȘD și coordonate cu Ministerul Educației.

2. Resurse umane ale Departamentului

La Departamentul de Formare Continuă este angajat personal didactic de predare după cum urmează:

Total personal didactic	52
Titulari	15
a) doctori habilitați	3
b) doctori	8
Cumularzi externi	37
a) doctori habilitați	2
b) doctori	15

3. Obiectivele Departamentului

Conform Statutului IȘE, pentru realizarea scopului și obiectivelor generale, Departamentul desfășoară următoarele obiective la formarea profesională continuă:

- a. organizează și desfășoară activități didactice de formare profesională inițială și continuă (perfecționare, specializare, conversie, recalificare) pentru toate categoriile de cadre didactice și de conducere din învățământul general;
- b. participă la elaborarea programelor și în procesul de atestare a cadrelor didactice;
- c. acordă sprijin metodologic Centrelor metodice ale direcțiilor raionale, municipale de învățământ;
- d. studiază și promovează bunele practici educaționale din țară și de peste hotare și aplică în procesul de formare profesională activități didactice modulare, utilizându-se tehnologii informaționale noi (Internet, multimedia, E-learning, învățământ la distanță – learning on-line, blended learning);
- e. organizează și desfășoară diverse activități de instruire, formare, dezvoltare profesională;
- f. desfășoară seminarii, colocvii, întruniri, „mese rotunde” etc., precum și activități științifice (simpozioane, colocvii etc.);
- g. elaborează și aplică metodologii și mecanisme de realizare a Strategiei Sectoriale de Dezvoltare „Educație – 2020” și a Codului Educației;
- h. organizează și dirijează perfecționarea specifică a cadrelor didactice în teritoriu (raioane și municipii);
- i. colaborează cu instituții omoloage din țară și din străinătate.

4. Categoriile de programe realizate

Programele sunt elaborate după cum urmează:

- a) Programe de formare profesională continuă de lungă durată, la specialități duble – 210 de ore: patru săptămâni (20 zile);
- a) Programe de formare profesională continuă de lungă durată (multimodulare) – 150 de ore: trei săptămâni (15 zile);
- b) Programe de formare profesională continuă de durată medie (monomodulare) – 100 de ore: două săptămâni (10 zile);
- c) Programe de formare profesională continuă de scurtă durată (monomodulare) – 40 de ore sau 50 de ore: una săptămână (5 zile);
- d) Programe de formare profesională a formatorilor (monomodulare) – 32 de ore: 4 zile;
- e) Module tematice de formare profesională continuă – 24 de ore; trei zile;
- f) Module tematice de formare profesională continuă – 16 ore; două zile;
- g) Module tematice de formare profesională continuă – 8 ore; una zi.

Conținutul Programei de formare profesională continuă cu durata de 3 săptămâni este următorul:

Ore de curs:

1. Modulul A: Didactica disciplinei - 90ore (44 ore teoretice, 46 ore practice);

2. Modulul B: Psihopedagogie – 34 ore (16 ore teoretice, 18 ore practice);

3. Modulul C: TICE – 16 ore (6 ore teoretice, 10 ore practice);

4. Modulul D: Curs opțional (formarea competențelor culturale ale profesorilor) – 10 ore practice.

Total ore de curs: 150 ore (66 ore teoretice, 84 ore practice)

4.a. Scopul programelor:

Dezvoltarea competențelor profesionale în didactica disciplinelor școlare și psihopedagogie din perspectiva formării competențelor școlare ale elevilor și promovarea valorilor educaționale în formarea personalității elevului.

4.b. Tipurile competențelor profesionale formate cadrelor didactice/de conducere:

- valorificarea strategiilor și tehnologiilor educaționale pentru realizarea calitativă a prevederilor curriculumului modernizat la disciplina școlară, din perspectiva pedagogiei competențelor;
- valorificarea modelelor de proiectare didactică constructivistă;
- desfășurarea unui proces de predare-învățare interactivă, centrată pe formare de competențe;
- promovarea diverselor modalități de activizare a elevilor în cadrul lecției;
- evaluarea rezultatelor școlare în contextul pedagogiei competențelor;
- promovarea activă a valorilor postmodernismului în educație;
- valorificarea reperelor praxiologice moderne ale activității de dirigenție;
- valorificarea interferențelor psihosociale ale educației moderne;

- promovarea diverselor modalități psihologice pentru eficientizarea procesului educațional.

4.c. Conținuturile cursurilor sunt focalizate pe Curriculumul Național (plan de învățământ, programe), pe abordări intradisciplinare, interdisciplinare și transdisciplinare, pe centrarea privind formarea competențelor profesionale și pe implementarea cercetărilor științifice în educație.

4.d. Cadrul motivațional privind parcurgerea cursurilor de formare profesională continuă rezidă în profesionalizarea carierei didactice și *crearea elitei pedagogice în Republica Moldova*, aceasta favorizând ameliorarea calității și eficienței sistemului educativ.

În acest context, Catedrele didactice ale I.Ș.E. și formabilii organizează în comun conferințe, mese rotunde axate pe anumite tematici. Această modalitate este apreciată de către cursiști prin atitudinile și sugestiile expuse în Fișa de opinii la fiecare disciplină de formare continuă.

4.e. Formele de realizare sunt diversificate și caracteristice conținuturilor și activității cu adulții.

4.f. Programele sunt instituite în module:

- I. Module unitare sau module-nucleu vizând pregătirea dominant teoretico-metodologică și psihopedagogică în domeniul activităților educative școlare și extrașcolare;
- II. Module alternative vizând pregătirea dominant practic-aplicativă și creativă, diversificată corespunzând fiecărui profil de activitate.

4.g. Programele de formare continuă sunt elaborate pe componenta de profesionalizare a carierei didactice înscrisă în politica educației care cere ca profesorii să fie actori activi angajați într-un demers individual și colectiv de analiză și de dezvoltare a propriilor competențe.

4.h. Programele de formare continuă sunt axate pe tipul de educație care promovează

- educația de tip comunicativ (dialogul școală-familie-comunitate),
- educația centrată pe copil (personalizare),
- educația centrată pe societate (socializare),
- educația ce incită elevul la autonomie, educația umanistă (educația caută omul din om),
- educația incluzivă (incluziune școlară și socială),
- educația de calitate (învățare de calitate, școala activă).

4.i. Structura activităților de formare profesională continuă este centrată pe

- (1) specialitate: nivel teoretic, operațional și creator;
- (2) pe (2) metodică: nivel teoretic, operațional și creator;
- (3) pe (3) psihopedagogie: formarea personalului didactic în contextul noilor exigențe ale reformei învățământului promovate de componentele acestuia, nivel teoretic, operațional și creator;
- (4) pe (4) legislație generală și școlară.

5. Vizualizare cantitativă a stagiilor de formare

În anul 2017 stagiile de formare profesională continuă (perfecționare, specializare, recalificare/calificare suplimentară, module tematice etc.) au fost realizate și au fost promovate după cum se vede în analiza din tabelele de mai jos:

6. Analiza comparată a stagiilor de formare pe discipline la IȘE, în teritoriu (2015-2016)

Nr. d/o	Catedra	Anul 2016 Nr. de formabili		Anul 2017 Nr. de formabili	
		Plan	Realizare	Plan	Realizare
1.	Educație Preșcolară și Învățământ Primar	725	761	625	622
2.	Aria curriculară Matematică și Științe	400	331	375	219
3.	Aria curriculară Limbă și Comunicare	425	395	400	261
4.	Aria curriculară Educație Socioumanistică, Arte și Tehnologii	475	542	550	323
5.	Psihopedagogie și Management Educațional	300	364	350	309
Total:		2325	2403	2300	1734

7.1. Detalieri comparate de formări, inclusiv suplimentare

Nr. d/o	Activități	Nr. de participanți		
		2016	2017	Note
1.	Stagii de formare continuă (150 ore)	2402	1734	-668 mai puțin decât în 2016
	la IȘE	1775	1252	
	în teritoriu	627	482	
2.	Modul tematic: „Evaluarea criterială prin descriptorii”, 24 ore	3216	5456	+ 2240
	ECD, cl. I-a”	1302	1711	
	ECD, cl. II-a”	1436	1457	
	ECD, cl. II-a, dexterități”	478	544	
	ECD, cl. III-a	-	1647	
	ECD (managementul consilierii)	-	97	
3.	Module tematice (pe discipline de învățământ)	282	242	-40
	75 ore	165	91	
	16 ore	33	-	
	8 ore	80	28	
	24 ore	4	93	
	40 ore	-	30	
4.	Studii de recalificare profesională/ calificare profesională	213	135	- 78
5.	Centrul Național de Educație Rutieră, stagii de formare prof. continuă:	117	110	- 7
	Profeori	43	30	
	Instructori	52	59	
	Manageri	19	12	
	Evaluatori	3	9	
6.	Centrul Național de Educație Rutieră, module tematice	274	80	- 194
	8 ore	229	31	
	32 ore	45	-	

	24 ore	-	49	
7.	Centrul de Excelență Didactică:	271	211	- 60
	Seminar cu profesorii de matematică	88	66	-22
	Workshop Internațional la geografie	183	145	-38
8.	CRDÎP Seminar „Metodologia de urmărire a traseului profesional al absolvenților învățământului profesional tehnic” – 8 ore	20	-	-
9.	Programul „Implementarea standardelor de competență profesională a cadrelor didactice / de conducere din învățământul general”	1185	2537	+ 1352
	TOTAL FINAL	7980	10505	+2525

8. Activitatea metodică

OBIECTIVE:
Sporirea calității stagiilor de formare profesională continuă prin valorizarea eficiență a metodologiei didacticei interactive
Dezvoltarea competențelor metodologice ale specialiștilor catedrei
Revizuirea programele de formare profesională la toate specialitățile
Elaborarea, completarea suporturilor didactice la discipline
Elaborarea programei pentru modulul evaluarea criterială în bază de descriptori la clasa a III-a
Elaborarea programei modulare pentru educatorii din instituțiile preșcolare
Examinarea rezultatelor stagiilor de formare în scopul eficientizării procesul de formare a cadrelor didactice
Consilierea cadrelor didactice în diverse subiecte
Training cu cadrele didactice „Imaginea de sine a cadrului didactic”
Trening formativ cu cadrele didactice din domeniul teatral: „Dezvoltarea potențialului creative al copiilor prin intermediul jocului”
Asistări reciproce la lecții
Asigurarea premiselor pentru desfășurarea eficace a stagiilor de formare profesională continuă
Diversificarea formelor de asistență psihopedagogică și managerială a cadrelor didactice și de conducere

8.1. Activitatea metodică desfășurată

Obiectivul 1:	Activitatea	Responsabil	Note privind realizare
Sporirea calității stagiilor de formare profesională continuă și de recalificare profesională/ calificare profesională suplimentară la disciplinele afiliate catedrei.	Proiectarea activităților, programelor și demersurilor didactice la disciplinele catedrei.	Membrii catedrei DDS	Elaborate planuri, programe, portofolii tematice la disciplinele catedrei.
	Asigurarea calității stagiilor de formare profesională continuă.	Membrii catedrei	Cursurile realizate la formarea continuă (Chestionarele cadrelor didactice).
	Asigurarea cursurilor de recalificare profesională/calificare profesională suplimentară cu suporturi didactice de calitate.	Membrii catedrei	Suporturile didactice repartizate formabililor.
Obiectivul 2:	Activitatea	Responsabil	Note privind realizare
Dezvoltarea competențelor metodologice ale specialiștilor catedrei	Participarea la stagii de formare profesională .	Membrii catedrei	Membrii catedrei formați la diverse stagii de formare.
	Participare la simpozioane/seminare metodologice.	Membrii catedrei	Vicol N., Achiri I., Solovei R., Petroschi N., Roșcovan S., Prunici E., Pisău A. ș.a.
	Participarea la elaborarea metodologiilor de realizare a formării profesionale continue.	N. Vicol, I. Achiri, R. Solovei	Metodologiile elaborate
Revizuirea programele de formare profesională la toate specialitățile		V. Pascari, membrii catedrei	
Elaborarea, completarea suporturilor didactice la discipline		V. Pascari, membrii catedrei	
Elaborarea programei pentru modulul evaluarea criterială în bază de descriptori la clasa a III-a		M. Marin, V. Pascari	
Elaborarea programei modulare pentru educatorii din instituțiile preșcolare		V. Pascari	

Examinarea rezultatelor stagiilor de formare în scopul eficientizării procesul d3 formare a cadrelor didactice		V. Pascari, membrii catedrei	
Consilierea cadrelor didactice în diverse subiecte		V. Pascari, membrii catedrei	
Asistări reciproce la lecții		V. Pascari, membrii catedrei	
Asigurarea premiselor pentru desfășurarea eficace a stagiilor de formare profesională continuă	<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea nevoilor de formare și negocierea (cu reprezentanții beneficiarilor) conținuturilor programelor de formare. • Actualizarea programelor de formare pentru fiecare categorie de beneficiari. • Actualizarea programelor analitice în contextul programelor cadru. • Elaborarea /actualizarea programelor pentru modulele tematice. • Elaborarea planurilor de învățământ la recalificare profesională, Psihopedagogie (60 credite). • Elaborarea /actualizarea programelor analitice pentru studiile de recalificare profesională. • Elaborarea/Actualizarea proiectelor de formare, suporturilor de curs, instrumentelor de formare și evaluare formativă, instrumentele de feed-back, inclusiv în POWER POINT 	<p>Ianuarie, 2017</p> <p>Ianuarie, 2017</p> <p>Ianuarie, 2017</p> <p>Ianuarie, 2017</p> <p>Ianuarie, 2017</p> <p>Ianuarie, 2017</p> <p>Ianuarie, 2017</p>	<p>șef catedră, colaboratorii catedrei</p> <p>șef catedră</p> <p>colaboratorii catedrei</p> <p>colaboratorii catedrei</p> <p>șef catedră</p> <p>colaboratorii catedrei</p> <p>colaboratorii catedrei</p>
Diversificarea formelor de asistență psihopedagogică și managerială a cadrelor didactice și de conducere	<ul style="list-style-type: none"> • Consilieri metodice pentru cadrele didactice/de conducere. 	Pe parcursul anului	colaboratorii catedrei

9. Activitatea științifică sintetizată

Monografii	Numărul: 0	Coli de tipar: 0
Compendii	Numărul: 1	Coli de tipar: 15,48
Articole științifice	Numărul: 97	Coli de tipar: 58,15
Manual, ghiduri, metodologii	Numărul: 16	Coli de tipar: 90,92
Alte publicații	Numărul: 1	Coli de tipar: 6
TOTAL:	Numărul: 114	Coli de tipar: 164,55

9.1. Activitatea științifică suplimentară

9.2. Compendiu științifico-didactic

Nr.d/o	Numele, prenumele autorului /coordonatorului	Denumirea	Locul, editura anul apariției	Nr. de pagini și coli de autor	Coautori
1.	Vicol Nelu, conf.univ.dr. (coordonator)	Cadrul didactic: atât de mult al școlii...	Chișinău, Tipogr. "Totex-Lux", 2017, ISBN 978-9975-4021-6-3	285 (15,48)	Lilia Pogolșa, Vicorica Andrițchi, Butnaru Cristina, Lilia Voloh, Violeta Vrabii

9.3. Manuale, ghiduri etc.

Nr.d/o	Numele, prenumele autorului	Denumirea	Locul, editura anul apariției	Nr. de pagini și coli de autor	Coautori
1.	I. Achiri	Matematica. Manual pentru clasa a VI-a.	Chișinău, Prut, 2017	244 p./ 13 c.a.	A. Braicov, O. Șpunteco
2.	I. Achiri	Matematica. Manual pentru clasa a XII-a.	Chișinău, Prut, 2017	264 p./ 14c.a.	V. Ciobanu, P. Efros, V. Garit ș.a.
3.	I. Achiri	<i>Matematică. Modele de teste sumative. Ediția a IV-a. Clasa a IX-a.</i>	Chișinău: Lyceum. 2017	4,6c.a./92 p.	V. Ceapa, O. Șpunteco
4.	I. Achiri	<i>Matematică. Teste sumative. Pregătire pentru examenul de absolvire a gimnaziului.</i>	Ediția a II-a. Chișinău: Editura Prut. 2017	4,1c.a./84 p.	A. Braicov, V. Ceapa, O. Șpunteco

		Ediția a II-a.			
5.	Hadîrcă M.	Limba și literatura română. Teste de evaluare a competențelor lectorale, lingvistice și de comunicare. Clasa a IX-a.	Chișinău, Editura Liceum, 2017.	88p/.4,5 c.a.	
6.	I. Achiri	„ <i>Matematică. Teste</i> . Pregătire pentru Bacalaureat Ediția a II-a.	Chișinău: Editura Prut. 2017.	8 c.a./160 p.	V. Ceapa, O. Șpuntoenco
7.	Carp Ivan	Bazele teoretico-metodologice ale activității de cercetare: curs universitar/ Carp Ion, Ababei Radu; Chișinău: S.n., 2016 (Tipogr. "Valinex" SRL). 232 p.	Chișinău: S.n., 2016 (Tipogr. "Valinex" SRL). 232 p. ISBN 978-9975-68-310-4.	232 p /12.36	Ababei R.
	Marin Mariana, Pogolșa Lilia	Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar: Clasa a 2-a: Ghid metodologic,	IȘE, 2017. ISBN 978-9975-48-107-6.		State Daniela
	Marin Mariana, Pogolșa Lilia	Metodologia de monitorizare externă a procesului de implementare a evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar. aprobat la CNC, mai 2017	IȘE, 2017.		
	Șpac Silvia	Educație pentru Media (cl.a III-IV-a) auxiliar didactic pentru învățători și elevi	Chișinău: "Tipografia Centrală" 2017	140 pagini	Loreta Handrabura, Natalia Grîu.
	Galben - Panciuc Z.	Redactarea manualului de "Științe" pentru clasa a 4-a	Ed. Prut, Chișinău, 2017		
	Galben - Panciuc Z.	Redactarea ghidului pentru învățători la	Ed. Prut, Chișinău, 2017		

		disciplina ”Științe” pentru clasa a 4-a,			
	Stamati Maria	Arta plastică în grădinița de copii. Apliația.	Chișinău: 2017.	175 p.	
	Gorea Svetlana	Impatia emoțiilor. Dezvoltăm inteligent sfera emoțională. Ghid metodologic.	Chișinău: 2017.	105 p.	Golovei L., Barbaros T.

9.4. Alte publicații

Nr. d/o	Numele, prenumele autorului	Denumirea	Locul, editura anul apariției	Nr. de pagini și coli de autor	Coautori
1.	Vicol Nelu, conf.univ.dr.	Personalitatea cadrului didactic (<i>elaborată în 2017 și în curs de apariție în 2018</i>)	Chișinău, Ed. „Totex- Lux” ISBN 978-9975- 3060-7-2	250 15,0	-

10. Coordonarea cercetărilor științifice ale masteranzilor/ale doctoranzilor

Nr. d/o	Numele, prenumele conducătorului științific	Nr. masteranzilor/do ctoranzilor
1.	Vicol Nelu, conf.univ.dr.	3 masteranzi 2 doctoranzi
2.	Achiri Ion, conf.univ.dr.	2 doctoranzi 4 masteranzi
2.	Andrițchi Vicorica, conf.univ.dr.hab.	6 doctoranzi 5 masteranzi
3.	Pascari Valentina, conf.univ.dr.	2 doctoranzi
4.	Solovei Rodica, conf.univ.dr.	2 masteranzi
5.	Paniș Aliona, conf.univ.dr.	5 masteranzi 2 doctoranzi
6.	Hadârcă Maria, dr.conf.cercet.	2 doctoranzi

11. Participări la foruri științifice

Conferințe științifice internaționale: **12**

Conferințe științifice naționale: **3**

Simpozioane, seminare etc.: **8**

11.1. Activități adiacente

Nr. d/o	Numele, prenumele	Denumirea activității	Locația
1.	Solovei Rodica	Formatoare în cadrul stagiului de formare continuă „Implementarea standardelor de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general”. (Solovei R.).	IȘE
2.	Sochircă V.	Participarea la stagiul de formare „Modernizarea curriculumului disciplinelor programelor de studii, ciclul I studii superioare de licență”, 27.02.2017-01.07.2017,	USM Chișinău
3.	Moraru E.	Participare la Reuniunea metodică republicană la educația muzicală pentru responsabili din cadrul OLDSÎ <i>Implementarea curriculumului centrat pe competențe: aplicarea unui sistem de transferuri intra-inter, transdisciplinar, clasă-extrașcolar</i> , 29 iunie 2017	IȘE

12.Promovarea imaginii IȘE și dezvoltarea relațiilor de parteneriat/de colaborare cu alte entități

Nr. d/o	Denumirea entității	Tipul activității	Locul desfășurării	Numele, prenumele, funcția/responsabilitatea
1.	Ziua ușilor deschise	Dezbateri	Instituția preșcolară nr. 57, or. Chișinău.	V. Pascari, dr., conf. univ.
2.	Workshopi „Comunicarea asertivă”	Dezbateri	Centrul psiho-socio-pedagogic, D.G.E.T.S., mun. Chișinău	V. Pascari, dr., conf. universitar, S. Gorea, lector universitar, V. Mihailov, lector universitar.
3.	Lectorium pentru părinți: „Arta de a fi părinte”	Prelegere	D.G.E.T.S., mun. Chișinău, sect. Botanica	V. Pascari, dr., conf. universitar, S. Gorea, lector universitar,
4.	Simpozion Internațional: „Bune practici de educație pentru mediu și cultura ecologică”	Dezbateri	D.G.E.T.S., mun. Chișinău	V. Pascari, dr., conf. universitar, Z. Stanciu, dr., lector universitar.
5.	Simpozionul Pedagogic Internațional „Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar, provocări și oportunități”, ediția a II-a	Participări în ședința plenară și la dialoguri în cadrul atelierilor	Institutul de Științe ale Educației	Pascari Valentina, Șpac Silvia, Marin Mariana, Carp Ion, Mîrzenco Tatiana, Calistru Rodica
6.	Standardele minime de dotare a instituției de educație timpurie	Aviz	La solicitarea Ministerului Educației	V. Pascari, dr., conf. univ.
7.	Curriculumul integrat – modalitate inovatoare de proiectare a activităților în instituțiile preșcolare realizat de dn	Avize	La solicitarea Revistei „Univers Pedagogic”, I.Ș.E., Conferința Științifică Internațională, I.Ș.E.	V. Pascari, dr., conf. univ.
8.	Programa educațională al Centrului de dezvoltare pentru copii „Little people” Curriculum pe discipline de formare a copiilor	Aviz	La solicitarea Ministerului Educației	V. Pascari, dr., conf. univ.
9.	Combaterea fenomenului	Interviu	Jurnal TV	GoreaSvetlana, lector univ.

	„ Balena abastră”		Publica TV Canal 2 Moldova 1	
10.	Relație tată-copil	Invitat emisiune	Publica TV	GoreaSvetlana, lencor univ.
11.	Pregătirea copilului către școală	Invitat emisiune	TVR Moldova	GoreaSvetlana, lencor univ.
12.	Violența în instituțiile de învățământ preșcolar	Invitat emisiune	Publica TV	GoreaSvetlana, lencor univ.
13.	Violența în instituțiile de învățământ preșcolar	Interviu	RICE TV	GoreaSvetlana, lencor univ.
14.	Rolul managerului școlar și al cadrului didactic în implementarea ECD în clasele primare	Dialogurilor chișinăuene	IPLT „Alexandru cel Bun”, or. Sîngera, mun. Chișinău	Braghiș Maria, dr., lector universitar
15.	Aspirațiile europene ale tinerilor și integrarea lingvistică.	Invitat emisiune	Radio Moldova Tineret 20 martie	Marin Mariana, dr., conf univ.
16.	Construim un nume în educație	Invitat emisiune	Cine vine la noi?... TVMoldova	Marin Mariana, dr., conf univ.
17.	Atestarea cadrelor didactice	Vicepreședinte al Comisiei de atestare		Stanciuc Zinaida, dr., lector univ.
18.	Evaluarea criterială prin descriptori: provocări și oportunități	Master-class	Liceul Teoretic „Orizont”	Mârzenco Tatiana, formator
19.	Consolidarea capacităților membrilor Consiliului de etică din cadrul instituțiilor de învățământ	Masa rotundă	Inspectoratul Școlar Național	Mârzenco Tatiana, Formabil
20.	Evaluarea criterială prin descriptori: provocări și oportunități	Masă rotundă	Universitatea de stat din Tiraspol	Mârzenco Tatiana, formator
	Stiluri parentale.Educația în familie.	Masa rotundă	Școala-Grădiniță „Abeceluș”	Mârzenco Tatiana, formator
	Discuții privind elaborarea <i>Ghidului despre</i> „Orientarea părinților în educația copiilor cu cerințe educaționale speciale”, elaborat în	Dezbateri	ME, UNICEF, CRAP, ianuarie 2017.	Cucer Angela, Expert

	cadru Programului Îmbunătățirea educației de calitate prin echitate 2013-2017.			
	Elaborarea curriculumului pentru formarea continuă privind orientarea părinților în educația copiilor cu cerințe educaționale speciale.	Dezbateri	ME, UNICEF, CRAP, ianuarie 2017.	Cucer Angela, Expert
	Din istoria neamului „Suntem un pom-pomul Creangă”	Concurs municipal	DGETS, IPLT „Ion Creangă”	Șpac Silvia, dr., lector univ., diplomă, locul II la proba „cel mai reușit scenariu”
	Monitorizarea Externă a procesului de implementare a ECD, Ministerul Educației al Republicii Moldova Dispoziția Nr.131/28 martie 2017		Unitățile de învățământ primar din republică	Șpac Silvia, Marin Mariana, Mîrzenco Tatiana.
	Educație pentru Media	Curs de perfecționare	Centrul pentru Jurnalism Independent	Șpac Silvia, Formator națională (certificat nr.61 din 02.11.2017)
	Instruire în Educația mediatică	Trening/curs de instruire	DWAcademie, centrul Jolli Alons	Șpac Silvia, Expert
	Expertiza curriculumului la disciplinele de studiu din învățământul primar,		Dispoziția MECC al RM din 31.10.2017, nr.492	Șpac Silvia, Expert
	Seminar instructiv-metodic pentru învățătorii din instituțiile de învățământ din municipiul Chișinău.	Experiență avansată	IPLT ”Gheorghe Asachi”, Chișinău, 08.11.2017.	Galben-Panciuc Z. , formator
	Întrunirea lunară a Clubului psihologilor „Firul Ariadnei”, Dezvoltarea abilităților de comunicare asertivă și a relațiilor	Seminar	Centrul psiho-socio-pedagogic al DGETS	Mihailov V., formabil

	interpersonale			
	„Medierea – alternativa consilierii psihologice”	Seminarul teoretico-practic	Centrul psiho-socio-pedagogic al DGETS	Mihailov V., formabil
	Ministerul Educației, Consiliul Europei	Participare Seminarul republican „Educația civică și democratică pentru profesori. Aspecte specifice ale educației pentru adulți”, organizat de Ministerul Educației și reprezentanții Consiliului Europei, 17-20 mai 2017, Chișinău.	Institutul Muncii	Formabil - Solovei R.
	PNUD Molodva	Conferința de totalizare (public presentation) în cadrul proiectului “ASSESSMENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT POTENTIAL OF SMALL TOWNS IN THE VALLEY OF NISTRU RIVER”, funded by the European Union and implemented by the United Nations Development Programme, în calitate de expert de mediu. Chișinău, USM, 7 iunie 2017.	Chișinău, USM	Expert de mediu- Sochircă V.
	Casa Corpului Didactic Suceava, Inspectoratul școlar județean Suceava	Simpozionul Inter-național „România între Occident și Orient”, 8 aprilie 2017, Comunicare: „Valorificarea educației diferențiate la lecțiile de geografie”.	Colegiul Tehnic „Mihai Băcescu” Fălticeni, Suceava.	Participant -S. Roșcovan
	Direcția Cultură Cantemir	Seminarul meto-logic republican „Didactica speci-aliților artistice”, 17 martie 2017, Școala de Arte "Valeriu Hanganu" din or.	Școala de Arte V. Hanganu, Cantemir.	Formator -V. Belii.

		Cantemir .		
	Mitropolia Moldovei, Direcția Educație Ungheni	Seminarul metodologic republican, ediția a 6-a, “Școala, biserica și comunitatea: parteneriat pentru educație” ,27-28 aprilie 2017, liceul Ion Creangă, Ungheni	Ungheni, liceul <i>Ion Creangă</i>	Membri ai comitetului de organizare -Moșin O., Boldirescu S..
	Muzeul Chișinăului	Organizarea/ghidarea excursiei tematice: „Chișinăul necunoscut” (pentru profesorii de istorie aflați la stagii de formare continuă).	Mun. Chișinău	Ghid - E. Negru.
	Ministerul Educației	Elaborarea scrisorii metodice la Matematică.	Mun. Chișinău	Autori -I. Achiri, V.Ceapa
	Ministerul Educației	Elaborarea scrisorii metodice la Limba și literatura rusă (șc.națională)	Mun. Chișinău	Autor –Volcovscaia M.
	IȘE	Participarea la Workshopul Internațional <i>Educație pentru exelență</i> cu comunicarea <i>Valorificarea tehnologiilor moderne în procesul educational liceal</i> , 18 februarie 2017, IȘE.	Mun. Chișinău	Formator- Pisău A.
	IȘE	Participarea la Semi-narul Republican al Profesorilor de Ma- tematică cu comuni-carea <i>Aplicații Web 2.0 în procesul educațional la ma-tematică în gimnaziu și liceu</i> , 07 martie 2017, IȘE.	Mun. Chișinău	Formator –Pisău A.
	AISE și ABRM	Participarea la Workshopul „Dezvoltăm creativitatea prin intermediul cărților electronice”, 16 septembrie 2016, organizat de	Mun. Chișinău	Formabil –Pisău A.

		AISE (Academia de Inovare și Schimbare prin Educație) și ABRM (Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova).		
	IȘE	a) Participarea la Simpozionul Pedagogic Internațional, ediția a II-a, <i>Evaluarea criterială prin descriptori: provocări și oportunități</i> , 13 mai 2017, IȘE. b) Recenzarea articolelor prezentate la Conferința anuală a IȘE.	Mun. Chișinău	Formabil – Pisău A. Achiri I., Solovei R., Botgros I ș. a.
	AISE	Participare la Workshopul „ <i>Învăț să creezi prezentări digitale care încorporează animații, foto și text prin intermediul instrumentului web PowToon</i> ”, 22 mai 2017, organizat de AISE (Academia de Inovare și Schimbare prin Educație).	Mun. Chișinău	Formabil – Pisău A.
	Centrul ASCENDING	Participarea la Seminarul „Comunicarea eficientă”; 20 ianuarie 2017, Centrul ASCENDING, mun. Chișinău.	Mun. Chișinău	Formabil – Pisău A.
	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	a) Avizarea rapoartelor de autoevaluare și a lucrărilor metodice a aspiranților la gradele didactice a profesorilor. b) Evaluarea curricula disciplinare la matematică, fizică, istorie și educație civică. c) Președinte al Consiliului Olimpic la Geografie, responsabil de organizarea Olimpiadei naționale	Mun. Chișinău	Experți : I. Achiri, R. Solovei, N. Petrovski I. Achiri, I. Botgros, Solovei R., Petrovski N. Sochircă V. Formator- R. Solovei

		(republicane) la Geografie, ediția 2017, d)Formarea managerilor școlari, în cadrul stagiului de formare organizat de MECC și Centrul de dezvoltare a educației din Republica Polonă (30.11 – 1.12.2017)		
21.	ANDRIȚCHI V., PANIȘ A., AFANAS A. Andrițchi V. Vrabii V.	Comisiile de evaluare a curricula școlare (limbi străine, dirigenția). Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, IȘE, noiembrie, 2017. •recenzent al instrumentelor de evaluare a curricula școlare. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, IȘE, noiembrie, 2017. • membru al colegiului de redacție al Revistei <i>Journal of Psychological and Educational Research</i> (JPER) jper.journal@gmail.com ; http://www.socioumane.ro/index.php/periodice/399-journal-of-psychological-and-educational-research ; http://www.cceol.com/ St. Universității, no. 3, Campus 2, Oradea, Bihor, cod 410087 Romania, U.E. • membru al Consiliului Științific al Revistei Științifico-Practice <i>Psihologie</i> , ISSN 1857-2502, E-ISSN 2537-6276.	Chișinău, IȘE	Experți

	Afanas A.	<ul style="list-style-type: none"> • recenzarea lucrărilor pentru conferirea/confirmarea gradelor manageriale. • președinte al Comisiei de Evaluare pentru susținerea Interviului de performanță în vederea conferirii/confirmării gradelor manageriale. • vicepreședinte al Concursului Republican <i>Pedagogul anului - 2017</i>. • participare la dezbaterile Cadrului de Referință al Curriculumului Național. ME, IȘE. • membru al juriului, Concursul municipal <i>Diriginte, drag părinte</i>, 12 mai, 2017. • președinte al comisiei pentru examenul de absolvire și calificare la specialitatea 1202 Pedagogie Preșcolară în Colegiul „V. Lupu” din Orhei, perioada 05 – 20 iunie 2017. 	Chișinău	
--	-----------	--	----------	--

13. Formarea/Autoformarea personală și profesională

Nr. d/o	Numele, prenumele angajatului	Tipul activității	Locul desfășurării	Data desfășurării	Postura
1.	Vrabii Violeta	Proiectul internațional <i>Modernizarea Managementului educațional drept bază a unei educații de calitate</i> . Centrul de Dezvoltare a Educației din Polonia în colaborare cu MCCE din R.Moldova. Stagiul de formare în Polonia ”Management bun – pregătire pentru rolul de formator”, (48 ore academice).	Polonia	28.09. – 3.10.2017	Formabil
2.	Afanas A.	Proiectul internațional <i>Modernizarea Managementului educațional drept bază a unei educații de calitate</i> . Centrul de Dezvoltare a Educației din Polonia în colaborare cu MCCE, R.Moldova. Stagiul de formare în Polonia ”Management bun – pregătire pentru rolul de formator”, (48 ore academice).	Polonia	28.09. – 3.10.2017	Formabil
3.	Andrițchi Viorica	Proiectul internațional <i>„Promovarea educației în domeniul drepturilor omului și a cetățeniei democratice în țările Parteneriatului Estic”</i> , Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Culturii și Cercetării din R. Moldova în parteneriat cu Consiliul Europei. Seminar formativ <i>„Competențe pentru cultura democratică”</i> în cadrul proiectului. or.Chișinău.	Chișinău	15-18 octombrie 2017,	Formabil
4.	Puzur E.	Proiectul internațional <i>„Promovarea educației în domeniul drepturilor omului și a cetățeniei democratice în țările Parteneriatului Estic”</i> , Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Culturii și Cercetării din R. Moldova în parteneriat cu Consiliul Europei. Seminar formativ <i>„Competențe pentru cultura democratică”</i> în cadrul proiectului. 15-18 octombrie	Chișinău	15-18 octombrie 2017	Formabil

		2017, or.Chișinău.			
5.	Puzur E.	Proiectul Erasmus+Schools: Future Labs”, organizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova în colaborare cu Institutul Cervantes București și Biroul de Învățământ, Cultură și Sport al Ambasadei Spaniei din România. Atelier didactic „Introducere în metodologia AICLE prin intermediul., or.Chișinău.	Chișinău	26 aprilie 2017	Formabil
6.	Puzur E.	Activitatea formativă „Sesiune de actualizare a cunoștințelor profesorilor de limbă spaniolă”, organizat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova în colaborare cu Institutul Cervantes București și Biroul de Învățământ, Cultură și Sport al Ambasadei Spaniei din România. or.Chișinău.	Chișinău	27 aprilie 2017	Formabil
7.	Puzuir E.	Simpozionul Național „Parcursul reformei sănătății mentale în Republica Moldova”, organizat de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Trimbos Moldova.	Chișinău	26 mai 2017	Formabil
8.	Puzur E.	Seminarul formativ ” <i>Terapia centrată pe emoții</i> ”, organizat de EFT, România.	Chișinău	27 mai, 2017	Formabil
9.	Solovei R.	Participare la Semi-narul republican „Educația civică și democratică pentru profesori. Aspecte specifice ale educației pentru adulți”, organizat de Ministerul Educației și reprezentanții Consiliului Europei, 17-20 mai 2017, Chișinău	Chișinău, Institutul Muncii, Polonia	17-20 mai 2017	Formabil
10.	Pisău A.	Absolvirea cursului online <i>English for Media Literacy</i> de pe platforma Coursera, autorizat de Univer-sitatea din Pennsyl-vania, 07 mai 2017 în colaborare cu Academia de Inovare și Schimbare prin	On-line	07 mai 2017	Formabil

		Educație din Republica Moldova.			
11.	Pisău A.	Moldova ICT Summit 2017, 30 martie.	Chișinău	30.03.2017	Formabil
12.	Pascari Valentina, Marin Mariana Șpac Silvia, Mârzenco Tatiana, Galben- Panciu Zinaida	Stagiul de formare: „Metodologia evaluării criteriale prin descriptori, cl. a III-a”	I.Ș.E	Mai 2017	formabil
13.	Mârzenco Tatiana	Managementul timpului cadrului didactic training	Liceul Teoretic „I. Creangă”	2 aprilie 2017	formabil
14.	Mârzenco Tatiana	Tradiții asociative ale învățătorilor, ediția a VII, genericul: „Construim un nume în educație”, training	Colegiul Pedagogic, , V. Lupu”, or. Orhei	27 mai 2017	formabil
15.	Mârzenco Tatiana	Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar în clasa a III-a, training	Institutul de Științe ale Educației	2 iunie 2017	formabil
16.	Mârzenco Tatiana	Conferința Internațională Exemp de bune practici în activitatea didactică românească	Asociația Învățătoril or,or. Botoșani	10 iunie 2017	participare a cu articol
17.	Mârzenco Tatiana	Seminar, Secretele comunicării eficiente	Academia, „Didactica Aplicată”	7 octombrie	formabil
18.	Mârzenco Tatiana	Dezbateri, Educație prin film	Centrul Educațion al PRODID ACTICA	13 octombrie 2017	formabil
19.	Mârzenco Tatiana	Implementarea Standardelor de competență profesională	Institutul de Științe ale Educației	23-29 Octombrie 2017	formabil
20.	Deutsche Welle Academie	Conferință Internațională	UPS ”Ion Creangă”	27.10.2017	Prezenta- tor/Expert
21.	Asociația Generală învățătorilor, fil iala din Republica Moldova (AGIRO)	Congresul 40 lea al Cadrelor Didactice din R.Moldova, Romania	Liceul Teoretic „Spiru Haret”	1-5 august 2017	Moderator

14. Concluzii:

Dacă în toate domeniile de activitate adulții sunt supuși constant unor procese persuasive de înțelegere a necesității actualizării abilităților și a cunoștințelor, acest lucru se impune, cu prioritate, în domeniul educației. Trăim într-o societate nouă dar, pentru a susține progresismul și pentru a răspunde provocărilor sociale, „fiecare dintre noi trebuie să fie un învățător adevărat, ceea ce înseamnă că trebuie să fie deopotrivă discipol și maestru. Trebuie să ne instruim pe noi înșine” [Krishnamurti J.]. O realitate invocată de G. Berger în anul 1973 este încă de mare actualitate: „prin însuși faptul că se accelerează, lumea noastră e un univers al noutății; aceasta înseamnă că învățământul capătă o nouă înfățișare. Rețetele sau procedeele pe care le-am învățat odată pentru totdeauna ar putea fi prea puțin eficiente în această continuă evoluție, care ne pune zilnic în fața unor situații neprevăzute” [Berger G.].

Parafrazându-l pe pedagogul francez, putem observa că transformările, în special cele informaționale și științifice, care au avut loc în primul deceniu al secolului al XXI-lea, par a le depăși pe cele petrecute în veacul anterior. Acesta este unul dintre motivele puternice care ar trebui să mobilizeze profesorii în procesul de formare continuă. Ei sunt practic primii agenți ai formării instituționalizate, organizate și orientate către obiective educaționale concrete. Pentru că ei sunt aceia care transmit *valorile, știința și traseele formative individuale*, este clar că sunt, în același timp, primii care trebuie să-și mențină *competențele la nivel funcțional, să le adapteze transformărilor sociale și epistemologice*.

În plus, tot *profesorii sunt aceia care au menirea formală de a sprijini adulții în procesul de educație*, iar aceasta constituie un alt motiv, dar și o stringență, pentru propria formare continuă. Astfel, se impune realitatea că în condițiile societății contemporane, aflată din ce în ce mai mult sub auspiciile schimbării continue, profesia de cadru didactic nu se mai poate reduce la vehicularea strictă a unor cunoștințe ce aparțin disciplinelor tradiționale.

În context, Conform fișelor de opinie, ascultătorii apreciază înalt rezultatele stagiilor de formare, în deosebi:

- structurarea conținuturilor de formare în vederea satisfacerii nevoilor acestora;
- valorificarea rezultatelor activității de cercetare în cadrul procesului de formare;
- valorificarea experienței de bune practici;
- valorificarea tehnicilor eficiente de predare, care favorizează formarea activă, colaborarea și interacțiunea în cadrul activității de formare;
- promovarea stilului de comunicare constructiv și democratic, axat pe gândirea pozitivă etc.

Colaboratorii catedrelor participă activ în grupurile de lucru constituite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (elaborări de documente normative, reglatoare, metodologii, plan-cadru, referențiale etc.).

Diseminarea rezultatelor cercetărilor, promovarea imaginii IȘE și a științei pedagogice demarează în contextul activităților didactice, seminarelor, conferințelor, și a altor forme, atât la nivel instituțional, cât și republican și internațional.

Colaboratorii catedrelor oferă consilieri/consultații metodice cadrelor didactice și manageriale, psihologilor școlari, cadrelor didactice de sprijin, pedagogilor sociali, învățătorilor, educatorilor din școlile internat, cadrelor didactice fără studii pedagogice etc. privind diversitatea problemelor educaționale, psihopedagogice și avansarea în cariera didactică/managerială.

15. Sugestii:

Identificarea posibilităților și a demersurilor reale suplimentare de formare profesională continuă a cadrelor didactice/de conducere din învățământul general, inclusiv în cadrul parteneriatelor de colaborare.

Restructurarea catedrelor în conformitate cu acțiunea MECC privind finanțarea cursurilor de formare profesională continuă din sursele bugetare.

Recrutarea surselor umane la catedre, completarea funcțiilor didactice cu personalități didactico-științifice competente în procesul de FPC.

Elaborarea unui instrument reglatoriu privind normarea activităților audioriale (curs, seminar, activități practice, lucrul individual) și a celor non-audioriale, metodologice și științifice, dat fiind că regulamentul MECC aprobat în anul 2016 nu satisface domeniul de FPC.

Realizarea cursurilor de formare continuă în regim online (elaborarea și desfășurarea cursurilor pe platforma Moodle).

Analiza în colaborare cu Sindicatul Educației și Științei a procesului de inserție profesională a cadrelor didactice debutante și elaborarea unui set de programe, selectarea tacticilor indicate și instrumente de adaptare menite să le încurajeze în continuarea identității profesionale, susținându-le debutul în carieră.

Formarea continuă a personalului științifico-didactic al IȘE în problematica educației adulților, cu contribuția financiară a sindicatului Institutului.